

Agendapunt :
Voorstelnummer :
Raadsvergadering : 26 januari 2010
Naam opsteller : Lucas Buiting
Informatie op te vragen bij : Lucas Buiting/ André de Winter
Portefeuillehouders : Jan Mesu

Onderwerp: Vaststellen participatievisie “Kansen benutten”.

Aan de raad,

Beslispunt: het visiedocument “Kansen benutten” en de daarbij expliciet genoemde kaders vaststellen:

- de gemeente zoekt de burgers in het kader van participatie actief op;
- de bij reïntegratie gebruikte participatieladder wordt breder ingezet;
- in jongeren wordt geïnvesteerd om hen een startkwalificatie te laten behalen;
- alle generaalpardonners wordt een inburgeringsaanbod gedaan;

1. **Waar gaat dit voorstel over?**

Dit voorstel gaat over het vaststellen van de participatievisie “Kansen benutten”.

Belangrijkste onderliggende keuzevraag is: gaan we bij de (toekomstige) uitvoering van de wetten in het kader van het participatiebudget actief burgers benaderen en hen wijzen op de mogelijkheden die er zijn? Of kiezen we ervoor dat burgers de gemeente opzoeken. De beantwoording van deze keuzevraag heeft zowel gevolgen voor de Bergense burger als voor de uitvoering en de “belasting” van het ambtelijk apparaat.

In de voorliggende participatievisie ligt het accent op een actieve benadering van de burger, op het bepalen van (mogelijke) doelgroepen en op het zo optimaal mogelijk inzetten van de middelen en mogelijkheden die de wet op het participatiebudget biedt.

Per 1 januari 2009 is de wet op het participatiebudget ingegaan. Doel van de wet is om de drie budgetten voor reïntegratie, inburgering en (beroeps)educatie zoveel mogelijk te ontschotten. Op deze manier kunnen budgetten optimaal worden besteed, budgettaire overschotten wederzijds worden ingezet en het beleid en uitvoering op de diverse beleidsvelden integraal en in samenhang worden ontwikkeld.

In september 2009 is door het rijk besloten dat de voorgenomen ontschotting op het gebied van (beroeps)educatie voorlopig tot 2012 is uitgesteld.

Voor onze gemeente is het belangrijk dat er een participatievisie wordt vastgesteld die tegemoetkomt aan de eigenheid van de gemeente Bergen. Een visie die mensen stimuleert om mee te doen. Een visie die oog heeft dat meedoen, je verstaanbaar kunnen maken, kunnen lezen en schrijven, deelnemen aan activiteiten voor veel mensen een grote opgave of zelfs onmogelijkheid is.

De voorliggende participatievisie is een eerste aanzet om, op een zo laagdrempelig mogelijke manier, in te spelen op de diepe behoefte van mensen om mee te doen met de

maatschappij. Met de behoefte en noodzaak van mensen om een leven lang te leren en klaar te zijn voor de toekomst.

De participatievisie sluit weliswaar aan bij de bestaande kaders rond reïntegratie, inburgering, (beroeps) educatie, wijkgericht werken, jeugdzorg en de WMO, maar scherpert deze kaders ook aan.

De participatievisie sluit aan op programma 2, programmaonderdeel III "individuele maatschappelijke ondersteuning en toeleiding arbeidsmarkt" en tevens bij tal van beleidsstukken op het gebied van werk, inkomen, zorg en welzijn. Ook is er aansluiting bij de notitie "Burgers Betrokken".

2. Wat besluit de raad/wat krijgt de raad als hij "ja" zegt?

Door het vaststellen van de participatievisie besluit de raad dat burgers een eigen verantwoordelijkheid hebben als het gaat om participatie. De raad besluit tevens dat de gemeente Bergen zich actief op moet stellen in de benadering naar de burgers van de gemeente Bergen als het gaat om participatie.

Dit doet hij bijvoorbeeld door gebruik te maken van bestaande buurtnetwerken en door burgers actief te wijzen op de mogelijkheden vanuit het participatiebudget, de Wet Werk en Bijstand, de Wet Inburgering, de Wet Educatie Beroepsonderwijs, de Wet Investering Jongeren, het Jongerenloket en bestaande buurtnetwerken.

Tevens besluit het college dat de bestaande samenwerking in de uitvoering met de gemeente Alkmaar, INOVA en het ROC verder wordt voortgezet, met daarbij oog en oor voor de eigenheid van de gemeente Bergen, haar bevolking en haar kernen.

Het beoogde resultaat is dat burgers die aanspraak kunnen maken op wettelijke en maatschappelijke voorzieningen beter bereikt worden. Met als doel een bredere burgerparticipatie en een effectievere en meer coherente besteding van de (bestaande) middelen uit het participatiebudget. Op welke wijze de uitvoering plaatsvindt en welke doelen daarbij worden gesteld wordt uiterlijk eind maart 2010 vastgesteld.

Het resultaat kan onder andere worden afgemeten aan een effectievere en bredere besteding van de beschikbare middelen via de Wet Educatie Beroepsonderwijs, een hoger aantal mensen dat geslaagd is voor het inburgeringsexamen, het goed bereiken van de doelgroep in het kader van de wet WIJ en het gebruiken van de bestaande reïntegratieladder voor inburgering en educatie.

3. Waarom wordt dit onderwerp nu aan de raad voorgelegd?

Dit voorstel wordt nu aan de raad voorgelegd omdat het belangrijk is dat wij zo tijdig mogelijk een positieve keuze voor het vaststellen van een participatievisie maken. Zo wordt een keuze gemaakt die aansluit bij de wensen en mogelijkheden van onze gemeente en een keuze die ervan uitgaat dat de invoering van het participatiebudget extra kansen en mogelijkheden met zich meebrengt. Kansen en mogelijkheden die wij voor onze burgers graag optimaal benut zien.

Door tijdig te beslissen kunnen de gemaakte keuzes en de daaruit voortkomende consequenties voor 2010 nog worden uitgevoerd en wordt geen onnodige tijd verloren.

4. Wie heeft er allemaal met de beslissing van de raad van doen?

De beslissing van de raad heeft een brede reikwijdte en heeft betrekking op zowel de participerende burger als op de te activeren Bergense burger.

Er bestaan dwarsverbanden met diverse wet -en regelgevingen (WWB, WEB, WIJ, WI, WSW en WMO), met bestaande buurtnetwerken en met het jongerenloket in Alkmaar.

Als de participatievisie wordt vastgesteld dan betekent dit dat de gemeente actief op zoek gaat naar burgers die niet, of niet optimaal, gebruik maken van voor hen bestaande mogelijkheden. Tevens betekent het dat wij op zoek gaan naar burgers die (tijdelijk) niet participeren in de samenleving. Indien deze burgers bij de te bepalen doelgroepen horen zal hun een passend aanbod worden gedaan, bijvoorbeeld op het gebied van educatie en inburgering.

Wij maken bij de uitvoering van de participatievisie gebruik van instanties als INOVA, het WNK, het jongerenloket, bestaande buurtnetwerken en bij de wijze waarop wij de bemiddeling naar werk hebben georganiseerd. Bij dit laatste wordt bedoeld op een interne medewerker zie zich, in ieder geval voor 2010, uitsluitend bezighoudt met reïntegratie.

Met het vaststellen van de participatievisie wordt een keuze gemaakt voor het nader bepalen van doelgroepen. Mogelijke voorbeelden daarvan zijn laaggeletterden van 55 jaar en ouder, generaalpardonners en jongeren van 16-27 in het kader van de WIJ. Voor het optimaliseren van cliëntondersteuning wordt in het kader van doorontwikkeling WMO gedacht aan nader overleg met de stichting welzijn Bergen en de stichting Mee.

5. *Waaruit bestaan de andere mogelijkheden om het doel te bereiken?*

Bij het formuleren van de participatievisie is door veel mensen, in -en extern betrokken, gewerkt. Er is naar gestreefd de participatievisie een breed gedragen stuk te laten zijn.

Na de vaststelling van de participatievisie is de uitvoering een continu en vloeiend proces. Meetbare resultaten blijken op zijn vroegst eind 2010, begin 2011.

Bij de bepaling van doelgroepen zal per doelgroep bekeken moeten worden welke doelen prioriteit hebben en wat uitvoerbaar is en wat niet. Daar horen keuzes bij.

Uit de conclusies en aanbevelingen uit de participatievisie is op te maken dat doelgroepen beter bereikt kunnen worden. Belangrijk hulpmiddel hierbij is het breder inzetten van de reïntegratieladder. Zodat deze niet alleen bij reïntegratie en activering wordt gebruikt, maar ook voor inburgering en educatie.

De participatievisie gaat in financiële zin over een effectievere en gerichte inzet van bestaande middelen uit het participatiebudget. Gedacht moet worden aan het vollediger benutten van middelen rond educatie en inburgering en over het maken van toekomstige keuzes. Bijvoorbeeld over de wenselijkheid van bepaalde vormen van langdurig gesubsidieerde arbeid.

6. *Wanneer wordt de beslissing van de raad uitgevoerd, gerealiseerd en wanneer wordt de raad daarover gerapporteerd?*

Naar aanleiding van een aantal van de conclusies en aanbevelingen uit de voorliggende participatievisie, zijn of worden voor het eind van het jaar 2009 inburgeringscursussen aangeboden aan alle generaalpardonners.

Tevens zijn er in december 2009 gesprekken gevoerd met het ROC om te bekijken aan welke doelgroepen een educatieaanbod kan worden gedaan en met INOVA hoe het inburgeringsaanbod kan worden uitgebreid. Op deze manier worden de educatiegelden en inburgeringsgelden over 2010 doelgerichter en vollediger ingezet dan over voorgaande jaren. En worden de mensen om wie het gaat beter bereikt.

Uiterlijk eind maart 2010 moeten er nadere doelgroepen zijn bepaald. Het college wordt hierover gerapporteerd.

7. *Welke middelen zijn met dit voorstel gemeoid?*

De participatievisie sluit aan op programma 2, programmaonderdeel III "individuele maatschappelijke ondersteuning en toeleiding arbeidsmarkt" en tevens bij tal van beleidsstukken op het gebied van werk, inkomen, zorg en welzijn.

De participatievisie gaat in financiële zin over een effectievere en gerichte inzet van bestaande middelen uit het participatiebudget. Gedacht moet worden aan het vollediger benutten van middelen rond educatie en inburgering en over het maken van toekomstige keuzes. Bijvoorbeeld over de wenselijkheid van bepaalde vormen van langdurig gesubsidieerde arbeid.

Aan een effectievere en gerichte inzet van bestaande middelen uit het participatiebudget zijn geen extra kosten verbonden. In beide gevallen is er sprake van een structurele onderbesteding van samen ongeveer twee ton over 2008 en 2009.

Als risico kan aangegeven worden dat er mogelijk extra kosten zijn bij de eventueel gewenste (extra) inzet van uren als gevolg van een actieve benadering van burgers. Te denken valt aan het actief benaderen van jongeren in het kader van de WIJ of aan het breder formuleren van het inburgeringaanbod. Welke doelen precies worden gesteld en welke gevolgen dit heeft voor de uitvoering wordt uiterlijk eind maart 2010 nader vastgesteld.

Bij het opstellen van het uitvoeringsplan moet een afweging gemaakt worden tussen de voorgestelde maatregelen en het op dat moment beschikbare budget. In hoeverre besloten wordt tot het aannemen van de extra maatregelen is namelijk een keuzevrijheid en valt hierdoor onder nieuw beleid.

8. *Waarom moet de raad dit besluit met deze mogelijke oplossing nemen?*

Door het vaststellen van de Participatievisie Gemeente Bergen "Kansen Benutten" door de raad wordt een breed draagvlak gecreëerd in de Bergense samenleving voor de uitvoering van de Participatievisie, worden burgers beter bereikt en kan tijdig begonnen worden met de uitvoering hiervan in 2010.

Bijlagen:

1. Raadsbesluit vaststellen Participatievisie Gemeente Bergen "Kansen benutten".
2. Leeswijzer participatievisie
3. "Kansen benutten", Participatievisie gemeente Bergen

Bergen,

College van Bergen

R. Groninger,
secretaris

drs. H. Hafkamp,
burgemeester